

SYKONSEPT 67

Ekim-Aralık 2016 Yılı: 12 Sayı: 67 Üç ayda bir yayınlanır.

Gümrük İşlemlerinin Kolaylaştırılması Yönetmeliği Kapsamında Yetkilendirilmiş Yükümlü Sertifikası • Unutulmuş Bir Tarihçi: Ahmed Refik Altınay • Tek Pencere Sistemi • Çocuklarımızı Yetiştirmemize Yardımcı Olacak Öneriler • Royalti ve Lisans Ücretleri • Karadağ'ın Saklı Cenneti: Kotor Körfezi

SYK

Gümrük Müşavirliği

Editörden

Değerli SYKONSEPT okurları,

Türkiye, 2016 yazında tarihindeki çok önemli olaylardan birini yaşadı.

15 Temmuz tarihinde yaşanan darbe girişimi dolayısıyla hayatlarını kaybeden tüm şehitlerimize başsağlığı, ailelerine sabır diliyoruz.

Yurt içinde ve dışında yankılar bulan bu girişimin, Türkiye'nin ekonomisine zarar vermemesi için her zamankinden daha dikkatli olup, daha çok çalışmamız gerektiğine inanıyoruz.

Önümüzde, imkânlarla dolu bir sonbahar-kış dönemi var. Türkiye için daha iyi günleri hep birlikte getireceğimize inanıyor, yeni yılda, yeni sayımızla görüşmek üzere diyoruz...

Saygılarımızla

444 4 SYK 795
DÖRTDÖRTLÜK SYK
www.syk.com.tr
info@syk.com.tr

SYK GÜMRÜK MÜŞAVİRLİĞİ A.Ş.

Acıbadem Mah. Haydar Yücebaş Sok. No: 17
34718 Kadıköy / İstanbul
Tel: 0216 330 94 00 **Faks:** 0216 330 94 01

SYKONSEPT

Yıl: 12 **Sayı:** 67. Üç ayda bir yayınlanır. Ulusal Süreli Yayın.
SYK Gümrük Müşavirliği A.Ş. adına **İmtiyaz Sahibi:** A. Baybars Soyak
Yazı İşleri ve Tasarım: Deniz Yakın **Renk Ayırımı ve Baskı:** Dönüşüm Matbaa

SYKONSEPT, doğa dostu, %100 geri dönüşümlü Cyclus kâğıtları kullanılarak basılmaktadır.

Savaş Esen
 SYK Gümrük Müşavirliği
 Operasyon Yönetmeni
 Gümrük Müşavir Yardımcısı

Gümrük İşlemlerinin Kolaylaştırılması Yönetmeliği Kapsamında Yetkilendirilmiş Yükümlü Sertifikası

Gümrük İşlemlerinin Kolaylaştırılması Yönetmeliği, bilindiği üzere 21.05.2014 tarihli Resmî Gazete’de yayınlanarak yürürlüğe girmiştir. Bu yönetmelik uyarınca detaylı olarak tanımlanan; güvenilirlik, ticari kayıtların güvenilir ve izlenebilir olması, mali yeterlilik ile emniyet ve güvenlik koşullarını taşıyan gerçek ve tüzel kişiler; gümrük mevzuatının öngördüğü basitleştirilmiş uygulamalardan ve Türkiye Gümrük Bölgesine eşya giriş ve çıkışı sırasında yapılan emniyet ve güvenlik kontrollerine ilişkin kolaylaştırmalardan yararlanmak üzere yetkilendirilmiş yükümlü statüsü sahibi olmaya hak kazanacaklardır.

Yönetmeliğin geçici üçüncü maddesi uyarınca da halen kullanılmakta olan A ve B sınıfı Onaylanmış Kişi Statü Belgeleri (OKSB) 01/01/2017 tarihi itibarıyla geri alınacak, yönetmelik tarihi itibarıyla da Onaylanmış Kişi Statü Belgesine ilişkin yeni başvuru talepleri reddedilecektir. Halen toplam 1500 civarında A ve B sınıfı Onaylanmış Kişi Statü Belgesi sahibi firma olduğu düşünüldüğünde, 2016 yılı içinde çok sayıda firmanın Yetkilendirilmiş Yükümlü Sertifikası almak üzere başvuracağı öngörülmektedir.

Öte yandan Avrupa Birliği ile müzakere sürecinde yeni bir kavşağa gelinmiştir. Mayıs 2015’te varılan mutabakat ile gerek AB gerekse Türkiye tarafı Türkiye’nin tam üyeliğinin nihai hedef olması üzerinde uzlaşmışlardır. Bu çerçevede, mevzuatımızın AB mevzuatı ile uyumu büyük önem arz etmektedir. AB’nin gümrük koduna uyum çerçevesinde yeni bir Gümrük Kanunu kaçınılmaz bir süreç olarak önümüzde durmaktadır. AB gümrük kodu incelendiğinde de Authorized Economic Operator (AEO) yani bizdeki karşılığı ile Yetkilendirilmiş Yükümlü uygulamasının, kanunun temel sacayaklarından birisi olduğu görülmektedir. Ülkemizin orta vadede başta AB ülkeleri olmak üzere önemli ticaret ortağı olan ülkelerin büyük bölümü ile AEO karşılıklı tanıma anlaşmaları için görüşmelere başlayacağı ve bu anlaşmaları imzalayacağı değerlendirilmektedir.

Yetkilendirilmiş Yükümlü uygulamasının hem milli mevzuatımızda yer alan düzenlemelerden kaynaklı olarak hem de uluslararası gelişmeleri göz önünde bulundurduğumuzda önümüzdeki dönem uluslararası ticaret yapan firmaların gündemini meşgul edeceği ortadadır.

Sağladığı kolaylıklar ile büyük zaman ve maliyet kazançları yaratan Yetkilendirilmiş Yükümlü Sertifikasına şu an itibarıyla sadece 38 firma sahiptir.

1500 civarında A ve B sınıfı Onaylanmış Kişi Statü Belgesi sahibi firma olduğu ve yasal sınır olan 01.01.2017 tarihine 3 aydan kısa bir süre kaldığı göz önünde bulundurulduğunda; bu avantajlardan istifade etmek isteyen firmaların hızla harekete geçmesinde fayda bulunmaktadır.

Yetkilendirilmiş Yükümlü Sertifikası sahipleri için sağlanan kolaylıkları üç başlık altında toparlayabiliriz.

Basitleştirilmiş Uygulamalar

- İhracatta ve ithalatta yerinde gümrükleme
- Yeşil hatta belge eklememe
- Kısmi teminat
- Götürü teminat
- A.TR düzenleme
- Eksik belgeyle beyan
- Fatura beyanı, EUR.MED düzenleme
- İzinli gönderici – izinli alıcı

Emniyet ve Güvenlik İşlemlerine İlişkin

- Eksik bilgili özet beyan
- Minimum ve öncelikli kontrol
- Sınırlardan öncelikli geçiş hakkı

Beyanın Kontrolüne İlişkin

- Taşıt üstünde yeşil hattan yararlanma
- Yeşil hat
- Öncelikli belge ve muayene kontrolü gibi

çok sayıda avantajdan yararlanacaklardır.

Bu avantajların bir bölümü her belge sahibine tanınmaktayken, bir bölümü de sadece özel olarak başvurulması hâlinde faydalanılacak avantajlar arasında sıralanmıştır. Firmaların kendi gümrük ve lojistik yapılarına göre, hangi avantajlara ihtiyaç

duyulduğunun tespiti, nasıl bir başvuru yapılması gerekeceğini şekillendirecek, bu sayede firmaların elde edeceği faydayı artıracaktır.

Öte yandan Yetkilendirilmiş Yükümlü Sertifikası ile sağlanan avantajlardan istifade edebilmek için; belirli bazı kriterlerin karşılanabilmesi gerekmektedir.

Bu kriterleri şu başlıklarda toparlayabiliriz:

- Güvenilirlik
- Kayıtların güvenilirliği ve izlenebilirliği
- Emniyet ve güvenliğin sağlanması
- Mali yeterlilik

Yetkilendirilmiş Yükümlü Sertifikası başvuruları sırasında akredite kurumlardan temin edilmiş ISO 9001 ve ISO 27001 sertifikalarına da sahip olunması gerekmektedir. Ayrıca bu sertifikalarda gümrükleme ve dış ticaret faaliyetlerine yönelik olarak aranan özel koşullara sahip olunması beklenilmektedir.

Tüm bu kıstasları karşılayarak Yetkilendirilmiş Yükümlü sertifikasına sahip olunması firmalar için zaman ve maliyet avantajları yaratması yanında, tüm gümrük süreçlerinin daha profesyonel, hızlı ve güvenilir biçimde tamamlanmasına da yol açacak bir gelişme olacaktır. Orta ve uzun vadede ülkeler arasında geçerli hâle gelecek olan Yetkilendirilmiş Yükümlü Sertifikası Sistemi dünya ticaretinin katlayarak artmasına büyük katkı sunabilecektir.

YY5 Danışmanlığı veya 27001 BGYS Danışmanlığı konularında desteğe ihtiyacınız olur ise Satış Müdürü Mustafa Kantarcı'ya (mustafa.kantarci@syk.com.tr) ulaşabilirsiniz.

Unutulmuş Bir Tarihçi: *Ahmed Refik Altınay*

Ancak talih Altınay'a gülmemiştir. I. Dünya Savaşı sırasında Türkiye-Rusya ilişkilerine dair yazdığı yazıların birinde, Kavalalı Mehmed Ali'nin Türkiye'ye ihanetinden söz etmesi, hayli tepki uyandırmış ve o dönem Sadrazam bulunan Said Halim Paşa'nın emriyle Ulukışla'ya "Arpa-saman" memurluğuna gönderilmiş ve alaylı bir yüzbaşının maiyetine verilmiştir. Ancak o, bu sürgün yerinde bile çalışmalarına devam etmiş; Nevşehirli Damat İbrahim Paşa hakkında Ürgüp ve Nevşehir dolaylarını dolaşarak araştırma yapmıştır.

Değeri bilinmeyen pek çok değerli insan gelip geçmiştir bu dünyadan. Biz de bu yazımızda günümüzde adı pek anılmayan ama ülkemizin yetiştirdiği önemli insanlardan biri olan tarihçi ve yazar Ahmed Refik Altınay'ı (1880-1937) hatırlatmak istedik.

İstanbul'da doğan ancak aslen Ürgüplü olan Ahmed Refik'in soyu Ürgüp'te Kürlükçü Oğulları adıyla tanınmıştır. Babası İstanbul'a yerleştiği için burada doğan Altınay, askerî okullarda eğitim görmüştür. Altınay, Mekteb-i Ulûm-ı Harbiye'de tarih hocalığı yapmış ve Askerî Mecmua'yı yönetmiştir. Bu arada çeşitli dergilerde tarih üzerine bir dizi makale yazmış; 1908'den sonra Târîh-i Osmânî Encümeni'nin kuruluşunda yer almıştır. 1912-1914 yılları arasında askerî sansür müfettişliği de yapan Altınay, 1933 yılına kadar sonradan İstanbul Üniversitesi adını alacak olan Dârülfünûn'da Osmanlı Tarihi dersleri vermiştir.

Ahmed Refik Altınay'ın tarih yazımı açısından önemi, çok sayıda popüler yayınından gelir. Osmanlı tarihine ilişkin akademik araştırmalara dayalı kitapları ve makaleleri popüler bir dille yazıldığı için genel okur kitlesine ulaşmayı başarabilmiştir. Yalnızca kitap şeklindeki edebî eserlerinin sayısı bile 50'yi bulur.

Peyami Safa, Ahmed Refik Altınay'ı şöyle tarif etmiştir: "Ahmet Refik Altınay'ın acele bir krokinisi çizmek isteyenlerin gözlerinin önüne gelen kişi şudur: İmparatorluğun son ve halkın ilk tarihçisi, yaptığı işi sarayın dalkavukluğu hâlinde çıkararak, milletin müdafaası hâline sokan ilk tarih yazarı; yazdığı kitapları halka okutabilmek için tarih vülgarizasyonu yapan ilk kalem sahibi; tarihi devirleri, içinde bulundukları edebiyat atmosferi içinde mütalâa eden ilk tarih edebiyatçısı..."

Enver Paşa'nın Said Halim Paşa'yı yumuşatması sonucu İstanbul'a dönebilmiştir. Ayrıca Milli Mücadele sırasında faaliyet gösteren bir örgütle ilişkisi olduğu suçlamasıyla tutuklanmış ve İstiklal Mahkemesi'nde yargılanmıştır.

Ahmed Refik suçlamaları reddetmiş ve mahkeme başkanına, bu gibi cemiyetlerle bir ilişkisi varsa hemen asılması gerektiğini söylemiştir. Ancak bu suçlamadan da aklanmıştır.

Ahmed Refik, eski el yazısı eserleri, Hazine-i Evrakı yıllarca büyük bir sabırla araştırmış, elde ettiği belgeleri yayınlamıştır. Altınay, kuru, can sıkıcı bir âlim olarak kalmak istememiş, tarihi geniş halk kitlelerine okutmak hevesiyle kalemını kullanmıştır.

Tarihi kolay okunur, herkesçe anlaşılır bir tarzda yazmaya ülkemizde ilk teşebbüs eden kişi Ahmed Refik'tir. Ancak onun yolundan gider gibi yaparak, tarihi gerçekleri bozarak romanlar yazanlar da olmuştur.

Kendisini bütün tanıyanların sevdiği, yumuşak ve uysal mizaçlı, son derece onurlu; doğayı, insanları, okumayı-yazmayı, edebiyatı, tarihi seven, neşeli biri olan Altınay, aynı zamanda şiir yazmaya da düşkün biridir. Ancak şiirleri pek çok şarkıda kullanılan Altınay bundan maddi bir gelir elde edememiştir, şiirlerini kullananlar da ondan yüz çevirmişlerdir.

Uzun çalışmalardan sonra Surp Agop mezarlığına ait vesaiki meydana çıkararak, buranın belediyeye ait olduğunu ispat ettiği ve şehre milyonlar kazandırdığı için belediye kendisine bir ev satın alacak kadar para vermiş, Altınay da o parayla Büyüka'da bir ev almış, bahçesini düzenlemiştir. Büyüka'dı çok seven yazar, öleceğini anladığı zaman da adaya gömülmek istemiştir.

Altınay'ın yaşadığı son darbe, Darülfünun'un lağvedilerek 1 Ağustos 1933'te İstanbul Üniversitesi'nin kurulmasının ardından yeni Türk tarihi yazımına uyum sağlayamadığı gerekçesiyle kadro dışı bırakılmasıdır.

Üniversitenin çatısı kurulurken yeni kadroların oluşturulması görevi verilen Prof. Malch tam bir

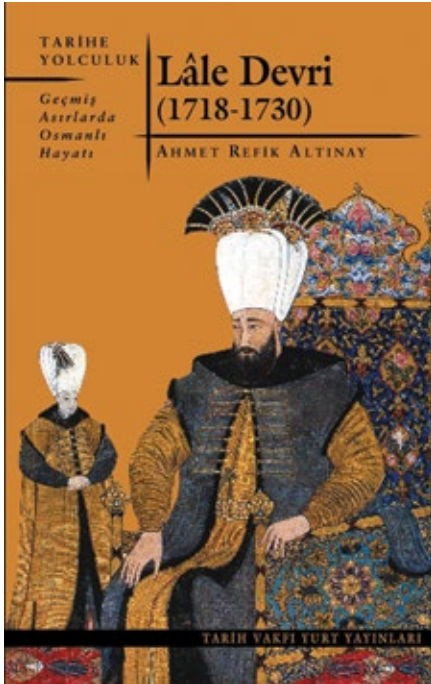
objektifliğin beklenemeyeceği bir şekilde tasfiye yapmış, bazıları gerçekten yetersiz hocalarla birlikte değerli isimleri de görevden almıştır.

Ahmed Refik de bu isimlerden biridir. 15 yıl emek verdiği, yüzlerce öğrenci yetiştirdiği bir kurumun kapısının önüne bırakılmış olmayı sindiremeyen Altınay, bir süre ortalıkta görünmemiş, adadaki evinin bahçesindeki çiçeklerle avunmaya çalışmış; yayınlamak üzere hazırladığı eserlerini de bir kenara itivermiştir.

Sessiz, sakin, sabırlı Ahmed Refik gitmiş, yerine hırçın biri gelmiştir. İçli, duygulu, şair hoca, bu dönemde teselliyi içkide arar olmuş. Ölümüne kadar resmî bir görev alamamış; çeşitli yazı gelirleri ve emekli aylığı ile geçinememiş hatta bu sebeple kütüphanesini ve tablolarını bile satmak zorunda kalmış olan Altınay, en sonunda bir güz soğuğuna karşı vücudunu koruyacak bir örtü bile bulamayıp zatürreye yakalanmış, ilaç parası da bulamadığı için 56 yaşında yapayalnız ölmüştür.

Yıllarca Darülfünun'da profesörlük yapmış olan, Türk tarihçiliğinde bir merhale yaratan bu önemli şahsın cenazesinde ne yazık ki tek bir üniversiteli bile bulunmamıştır.

Tarih, umuyoruz ki böyle isimleri er geç aydınlığa çıkarıp verdikleri emekleri hatırlamamızı sağlayacaktır.

Sabri ÇAYLAN
 SYK Gümrük Müşavirliği
 Gümrük Müşaviri

Tek Pencere Sistemi

Birleşmiş Milletler Avrupa Ekonomik Komisyonu (UNECE) Tek Pencere Sistemini, *"ithalat, ihracat ve transit işlemleri ile ilgili mevzuat düzenlemeleri çerçevesinde, uluslararası ticarete ve taşımacılığa konu olan eşya için gerekli bilgi ve belgeleri, ticaretin ilgilileri ve taşıyıcıları tarafından uluslararası geçerliliği olan standart bir formatta, tek bir başvuru noktasına sunulabilmesi"* olarak tanımlamıştır.

Dünya Gümrük Örgütü de yukarıda yapılan tanımlamaya uygun bir biçimde Tek Pencere Sistemini, *"ithalat, ihracat ve transit işlemlerine konu ilgili mevzuat hükümlerinin, ticaret ve taşımacılık yapan tarafların standart hale getirilmiş bilgi ve belgeleri tek bir veri giriş noktasından girilerek yerine getirilmesi"* olarak tanımlamıştır.

Tek Pencere Sistemi bir proje olup, Tek Pencere Sisteminin kurulması için bazı yasal ve teknik çalışmaların tamamlanması gerekmektedir. Bu çalışmalar tamamlanmadan Tek Pencere Sistemi Projesinin başlatılması mümkün olamayacaktır.

Öncelikle gümrük beyanın elektronik ortamda gerçekleştirilebilmesi için yasal ve teknik çalışmaların gerçekleştirilmesi gerekir. Bunun için Türk Gümrük İdaresi, bilgi teknolojilerini gümrük işlemlerinde kullanabilmek için 1997 yılında bir proje yönetimi oluşturmuş, geliştirdiği BİLGE (Bilgisayarlı Gümrük

Etkinlikleri Sistemi) yazılımını 1998 yılında ilk olarak İstanbul'da Atatürk Hava Limanı Gümrük Müdürlüğü'nde uygulamaya koymuş, 2001 yılı Ekim ayında da uygulamanın yaygınlaştırılması çalışmalarını tamamlamıştır. Ayrıca "Bilgisayar Sistemi Bulunan Gümrük İdarelerinde Yürütülecek İşlemlere İlişkin Yönetmelik" 17/06/1998 tarihinde yürürlüğe girmiş, böylece ilk olarak, gümrük işlemlerinde elektronik işlemlerin nasıl yapılacağına mevzuatı yayınlanmıştır. Daha sonra anılan yönetmelik yürürlükten kaldırılmış, içerdiği düzenlemeler Gümrük Yönetmeliğince düzenlenmiştir. Ayrıca beyannameye eklenecek belgelere ilişkin olarak;

4458 sayılı Gümrük Kanunu'nun 60. maddesinin 2/b fıkrasında "Gümrük beyanı, bilgisayar veri işlemek tekniği yoluyla yapıldığında gümrük idaresi beyannameye eklenmesi gereken belgelerin beyanname ile birlikte ibrazını istemeyebilir. Bu durumda söz konusu belgeler gümrük idaresi istediğinde ibraz edilmek üzere beyan sahibince muhafaza edilir" hükmü yer almaktadır. Bu düzenleme ile beyannameye eklenecek belgelerin elektronik ortamda alınabilmesi yasal olarak mümkün hâle gelmiştir.

Ayrıca merkezi BİLGE'ye geçiş sürecinin tamamlanması, elektronik imzalı beyana ilişkin mevzuatın yürürlüğe girmesi ve elektronik imza kullanımına ilişkin teknik altyapının oluşturulması ve kullanımının yaygınlaşmasının da tamamlanması gerekmektedir. Bu yasal ve teknik engeller 2011 yılı içerisinde ortadan kalkmış ve Tek Pencere Sistemi Projesine ilişkin çalışmalar başlayabilmektedir.

Gümrük ve Ticaret Bakanlığı tarafından 2011 yılında Güney Kore örnek alınarak, Dünya Gümrük Örgütü Veri Modeli'ne uygun bir Tek Pencere Sistemi kurulmasına yönelik çalışmalara başlanmıştır. 2011 yılında Sapanca'da gerçekleştirilen "Gümrükler 2023 Vizyonu Birinci Arama Konferansı"nda Tek Pencere Sisteminin modeli ve yol haritası belirlenmiştir.

20/03/2012 tarihli ve 28239 sayılı Resmî Gazete'de yayınlanan "Gümrük Hizmetlerinde Tek Pencere Sistemi" konulu 2012/6 sayılı Başbakanlık Genelgesi ile diğer kamu kurumları ile yapılacak çalışmaların koordinasyonu da dâhil olmak üzere Tek Pencere

Sistemi ile ilgili tüm çalışmaların gerçekleştirilmesi görev ve yetkisi Gümrük ve Ticaret Bakanlığı'na verilmiştir.

Proje planlaması yapılırken aşamalı bir geçiş planlanmış ve bu geçişin iki aşamalı olarak hayata geçirilmesi öngörülmüştür:

1) "e-başvuru": Bu aşamada ilgili kurumların düzenleyecekleri izin, onay ve belgelere ilişkin başvurular doğrudan Gümrük ve Ticaret Bakanlığı'na yapılacak ve yapılan başvurular ilgili Bakanlıklara Gümrük ve Ticaret Bakanlığı tarafından iletilecektir. E-başvuruya ilişkin uygulama henüz başlamamıştır.

2) "e-belge": Bu aşamada ilgili kurumlar tarafından verilen izin, onay ve belgeler, elektronik ortamda Gümrük ve Ticaret Bakanlığı'na aktarılmakta, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı'nın sistemi tarafından bir ID numarası ilgili kuruma dönmektedir. İlgili kurum gümrük işlemlerinde bu ID numarasını, belgenin tarihini ve satır numarasını beyannamenin 44 no'lu alına yazmakta, BİLGE Sistemi tarafından yapılan kontrollerin olumlu çıkması hâlinde beyanname tescil edilmektedir.

Gümrük ve Ticaret Bakanlığı Gümrükler Genel Müdürlüğü'nün, 2015/10 Sayılı Genelge ile Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı tarafından verilen Bitki Koruma Ürünleri/Hammaddeleri İthal İzin Belgesi, 2015/8 Sayılı Genelgesi ile İş Sağlığı ve Güvenliği Enstitü Müdürlüğü tarafından düzenlenen

kontrol belgesi, 2015/6 Sayılı Genelge ile Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından düzenlenen Metal Hurda İthalatçı Belgesi/Tehlikeli Atık İhracat İzin yazısı, 2015/4 Sayılı Genelgesi ile Sağlık Bakanlığı tarafından düzenlenen İleri Tedavi Ürünleri Kayıt Belgesi, 2015/3 Sayılı Genelgesi ile Emniyet Genel Müdürlüğü tarafından düzenlenen uygunluk yazılarının, 2015/2 Sayılı Genelgesi ile Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı tarafından düzenlenen uygunluk belgelerinin, 2014/19 Sayılı Genelgesi ile Tütün mamulleri ithalatında TAPDK tarafından düzenlenen uygunluk yazılarının, 2014/18 Sayılı Genelgesi ile TSE tarafından Karayolu Taşıt Araçlarının İthaline ilişkin verilen belgelerin, 2014/17 Sayılı Genelgesi ile Eti Maden A.Ş. tarafından Bor tuzları, uranyum ve toryum madenleri için verilen izin belgelerinin, 2014/8 Sayılı Genelgesi ile Borsa İstanbul A.Ş.'nin vereceği uygunluk yazılarının, 2014/7 Sayılı Genelgesi ile EPDK'nın vereceği uygunluk yazılarının, 2014/1 Sayılı Genelgesi ile Şeker Kurumu tarafından düzenlenen izin yazısının Tek Pencere e-belge sistemi kapsamına alındığı bildirilmiştir.

Teknik düzenlemeler ve sisteme kolay girişler hâlen devam etmekte olup yeni E-Belge ve kurum sayısı da mutlaka günden güne artacaktır.

Tek Pencere Sisteminin kurulması, mükellefe, gerek gümrük idarelerine, gerekse ithalat ve ihracat izni veren kurumlar açısından birçok fayda sağlanacaktır.

1. Mevcut durumda ilgili kurumlar tarafından dış ticarete konu eşyalar için düzenlenen izin belgeleri gümrük muayene memurları tarafından manuel olarak kontrol edilmektedir. Tek Pencere Sistemi ile BİLGE Sisteminin entegrasyonu bu tür bilgilerin elektronik olarak kontrol edilmesini sağlayacağından, kaynakların daha etkin kullanılmasını sağlayacaktır.

Yıllardır konuşulan, ara sıra seçilen gümrüklerde denenen ama sistemlerin ağırlığı ve dosya sayısına bağlı olarak yükleme sıkıntısı çekildiğinden vazgeçilen, kağıtsız gümrükleme içinde kurulan Tek Pencere Sistemi büyük bir adım mı olacak?

Faydalarına baktığımızda sistem üzerinden gümrük muayene memuru tarafından beyannameye bağlı tüm evrakların görüldüğü diğer taraftan sahte olması mümkün olmayan evrakların kendi kurumu tarafınca oluşturulduğu doğru bir sistemden bahsediyoruz. Kağıtsız gümrükleme çok yakın diyebiliriz.

© 2010 Blackwell Publishing Ltd *Journal of Internal Medicine* 267: 103–111

Çocuklarımızı Yetiştirmemize Yardımcı Olacak Öneriler

En değerli varlıklarımız olan çocuklarımızı en iyi şekilde yetiştirmek için hepimiz elimizden geleni yapmaktayız. Tüm anne babaların amacı ayakları üzerinde duran, özgüveni yüksek, mutlu, yaratıcı, donanımlı, saygılı insanlar yetiştirmek. Hem zor hem son derece büyüleyici olan bu süreçte çocuklarla doğru ve etkili iletişim kurabilmek için eğlenceli ve etkili önerilerimiz olacak:

Kendini İyi Hissetme Defteri

Aile fertlerinin her biri için ayrı bir not defteri alın. Her akşam yatmadan evvel herkes o gün iyi hissetmesine neden olan olayları yazsın. Amaç olumlu deneylere odaklanmaktır. Kötü deneyimler daha kolay hatırlanırken iyi

olanlar kolayca unutulur. Yazılanların paylaşılması ya da saklanması konusunda herkes özgür olmalıdır. Yazamayacak kadar küçük olan bir çocuk varsa, resim çizebilir ya da onun adına başkası yazabilir. Böylece aileniz her gün olumluyu arayan ve bulan bir aile olacaktır.

İyi Özellikleri Ön Plana Çıkarma

Herkesin iyi özellikleri üzerinde neşeli bir hava içinde konuşmaya zaman ayırın. Herkes elini bir kağıdın üzerine koyup dış hatlarını çizsin. Elin sahibi hakkında konuşup iyi özellikleri (Aileye nasıl katkıda bulunuyor? Neyi iyi yapıyor? Hangi özelliklere sahip?) elin içine ve etrafına yazın. Sonra herkesin görebileceği bir yere asın. Yeni iyi özellik eklenince siz de çizime ekleyin.

Olumlu Düşünce Tohumları Ekmek

Yüksek bir özsaygı için olumlu düşünceler gereklidir. Zihnimize ektiğimiz tohumlar kişiliğimizi oluştururlar. Farkında olmadan yinelediğimiz olumsuz düşünceler

bizi sabote ederken, olumlu düşünceler yaşamımızda mutlulukla ilerlememizi sağlar. Çocuklarınızın kendi kendileriyle konuşmasına yardımcı olun. Küçük kağıt parçaları alın ve her birine olumlu bir düşünce yazın. Herkes en az beş tane böyle kağıt hazırlasın. Sonra kağıtları katlayıp, toprak bir yerde çukur açıp bunları gömün. Üzerine güzel bir bitki dikin ya da yeşerecek tohumlar atın. Böylece bu olumlu düşünceler unutulmayacak ve toprakta büyürken çocukların zihinlerinde de büyüyecektir.

Herkes Başrolde

Ailedeki herkese başrol oynaması için beş-on dakika arası bir süre verin. İstediklerini söyleyip yapsınlar. Şarkı söylemek, fıkra anlatmak, şiir okumak, futboldan bahsetmek vs. gibi... Dinleyenler hiçbir şekilde eleştirel tavır almamalı, sadece izlemeli, gülmeli ve alkışlamalıdır.

Kişisel Albüm

Çocuğunuzu bilet koçanlarını, özel kartları, fotoğrafları, belirli ev ödevlerini, sevdiği yapıştırmaları vs. toplamaya teşvik edin. Ona büyük, çizgisiz bir defter alın ve bu topladıklarını deftere yapıştırması için teşvik edin.

Yapıştırdığı her nesne için ufak notlar almalarını sağlayın. Ayda bir kere albümü gözden geçirmek keyifli olacaktır.

Doğa İsimleri

Kızılderililerin kabile üyelerine doğayla ilgili isimler vermesi gibi, siz de doğa gezisine çıkın ve doğada birbirinizin özelliklerine en uygun isimleri bulup verin. Ancak bunların özsaygıyı bozmayan iyi özelliklere odaklanmasına dikkat edin.

Amaç Kartları

Kişisel motivasyonu artırmak için işe yarayabilecek olan bu faaliyet için ailedeki herkese birer arşiv kartı alın. Kartın bir yüzüne tek bir amaç, arka yüzüne ise bu amaca ulaşmak için hangi adımları atacağını yazın. Amaca ulaşmak için gereken adımları beraberce düşünüp tartışın.

Belirli dönemlerde (amaca göre her akşam ya da haftada bir) kartın amaç yazılı olan bölümüne bu amaca ulaşmak için neler yapıldığı kısaca kaydedilsin. Her sefer tarih atılırsa daha iyi olur.

Birden fazla amaç kartı sahibi olunabilir. Çünkü bazı hedefler haftalıkken bazılarının gerçekleşmesi yıllar alabilir. Bu, çocuklarınızın bir şeyi gerçekleştirmek amacıyla yürümeleri gereken yönde düşünme alışkanlığı kazanmasına yardım edecektir. Aynı zamanda onlara bir hedef doğrultusunda davranmanın o hedefe ulaşmaya gerçekten yardım ettiğini de gösterecektir.

İyi Görünmek-Tertipli Olmak

Çocuğunuzun son derece iyi görüldüğü ve tertipli olduğu bir gün fotoğrafını çekin. Pasaklı görüldüğü bir gün de fotoğrafını çekin. Aynı şekilde odası topluyken ve dağınıkken de fotoğraflar çekin. Sonra ona iyi görünmesi ve tertipli olabilmesi için neler yapabileceğine ilişkin bir liste yapın. Bu listede, diş fırçalamak, yüz yıkamak, saç taramak, yatak yapmak, elbiseleri katlamak vb. bilgiler yer almalıdır.

Günlük Beceriler Öğrenmek

Çamaşır yıkamak, alışveriş yapmak, faturaları ödemek ve temizlik yapmak gibi günlük ev işleri çocuğun öğrenmesi gereken önemli şeylerdir. Çocuğa bağımsız ve özgüvenli olmayı öğretir. Bunlarla ilgili yapılabilecekler birkaç örnek:

a) Markete giderken çocuğunuzu da götürün. Ona fiyat etiketlerini nerede bulabileceğinizi, meyvenin iyisini nasıl seçeceğinizi, hazır yiyeceklerin içindeki

katkı maddelerini nereden okuyabileceğinizi vs. gösterin. Bir dahaki gidişinizde eline bir liste vererek, bazı şeyleri bulup getirmesini sağlayın.

b) Çocuğunuz çamaşırlarını beyazlar ve koyu renkliler olarak ayırsın. Çamaşır makinesinin nasıl çalıştığını ona öğretin ve çamaşırlarını yıkaması için onu teşvik edin.

c) Çocukların yemek pişirmeyi de öğrenmesi gerekir. Birden fazla çocuğunuz varsa her gün biri size mutfakta yardım etsin.

Kaynak: Sheila Ellison-Barbara Ann Barnett, Çocukları Yetiştirmenize Yardımcı Olacak Yöntemler, Mess Yayınları, İstanbul, 1997

Atakan ÖRS
 SYK Gümrük Müşavirliği
 Operasyon Yönetmeni
 Gümrük Müşavir Yardımcısı

Royalti ve Lisans Ücretleri

Gümrük Kanunu'nun eşyanın gümrük kıymetine ilişkin hükümlerinin temel ve genel yaklaşımı itibarıyla gümrük vergilerine esas olan eşyanın gümrük kıymeti diğer deyişle 4458 sayılı Gümrük Kanunu'nda açıkladığı şekilde "fiilen ödenen veya ödenecek fiyatı, ithal eşyası için alıcının, satıcıya veya satıcı yararına yaptığı veya yapması gereken ödemelerin toplamıdır. Bu fiyat ithal eşyasının satış koşulu olarak, alıcının satıcıya veya satıcının bir yükümlülüğü karşılamak üzere üçüncü bir kişiye yaptığı ve yapacağı ödemeleri kapsar".

Bu ödemeler arasında lisans royalti ücreti mevcut ise bu ödemenin de eşyanın kıymetine dâhil edilmesi gerekliliğini yine Gümrük Kanunu'nun 27. maddesi işaret etmektedir.

olan royalti ve lisans ücretleri ile ithal eşyasının tekrar satışı veya diğer herhangi bir şekilde elden çıkarılması ya da kullanımı sonucu doğan hasılanın doğrudan veya dolaylı olarak satıcıya intikal eden kısmı" olarak açıklanmıştır.

Royalti ve lisans ücretlerinin tanımı ise Gümrük Yönetmeliği'nin 43. maddesinde yer almıştır: İthal eşyasının imalatı, ihraç edilmek üzere satışı veya kullanımı, yeniden satışı ile ilgili hakların kullanımı nedeniyle patent, dizayn, know-how, model, marka, tescilli tasarım telif hakkı ve imalat prosesleri gibi adlar adı altında yapılan ödemeleri ifade eder.

Gümrük Yönetmeliği'nin 56. maddesinde ise royalti ve lisans ücretinin hangi durum ve şartlarda eşyanın gümrük kıymetine ilave edilmesi gerektiğine ilişkin açıklayıcı hükümler içermekte olup, konu ile ilgili neredeyse elimizde bulunan tek hukuki dayanak

Eşyanın gümrük kıymeti Gümrük Kanunu'nun 24. maddesinde belirlenirken Gümrük Kanunu 27. maddesinde ise gümrük kıymetine dâhil edilmesi gereken unsurlar belirtilmiş bu unsurlar arasında lisans ve royalti ücretlerine yer verilmiştir. Yine aynı maddenin 1/c ve d fıkrasında lisans ve royalti ücreti "Kıymeti belirlenecek eşyanın satış koşulu gereği alıcının doğrudan veya dolaylı olarak ödemesi gereken, fiilen ödenen veya ödenecek fiyata dahil edilmemiş

olarak karşımıza çıkmıştır. Yönetmelik hükümlerine göre bir royalti lisans ücretinin gümrük kıymetine dahil edilebilmesi için aşağıdaki koşulların gerekliliği şartı aranmaktadır;

- a)** Ödeme kıymeti belirlenecek eşya ile ilgili olmalıdır.
- b)** Ödeme bu eşyanın satış koşulu olarak yapılmalıdır. Ancak yine ilgili yönetmelik maddesi hükmüne göre,

Gümrük Kanunu'nun 27. maddesinin 5. fıkrasında belirtilen hükümlerde aşağıda belirtilen ödemelerin varlığı söz konusu ise bunların gümrük kıymetine ilave edilmesine gerek olmayıp royalti lisans konusuna istisna getirilmektedir;

a) Türkiye'de çoğaltılması hakkı için yapılan ödemeler

b) Türkiye'ye ihraç amacıyla satışında bir satış koşulu olmaması kaydıyla, dağıtım veya tekrar satış hakları için alıcının yaptığı ödemeler

Yine Gümrük Yönetmeliği'nin 56. maddesindeki hükümlere göre; "İthal eşyasının sadece Türkiye'de imal edilen eşyanın karışımındaki maddelerden biri veya bir parçası olması durumunda, ithal edilen eşya için fiilen ödenen veya ödenecek fiyatta düzeltme sadece royalti veya lisans ücreti bu eşya ile ilgili ise yapılabilir. Eşyanın monte edilmemiş bir şekilde ithal edilmesi ya da yeniden satılmadan önce sulandırma ya da paketlenme gibi önemsiz işlemlerden geçmesi durumunda, bu bir royalti veya lisans ücretinin ithal edilen eşya ile ilgili kabul edilmesini engellemez.

Bir markanın kullanılmasına ilişkin bir royalti veya lisans hakkının varlığı durumunda ise Gümrük Yönetmeliği hükümlerine göre, ithal edilen eşya için fiilen ödenen veya ödenecek fiyata sadece aşağıda durumlarda bahse konu lisans veya royalti ücreti ilave edilebilir;

a) Royalti veya lisans ücreti, aynı durumda yeniden satılan veya ithal edildikten sonra sadece önemsiz işlemde geçen esyaya ilişkin ise

b) Eşya, ithalattan önce veya sonra yapıştırılan ve royalti veya lisans ücretinin ödendiği marka altında pazarlanıyorsa

c) Alıcı, bu tür esyayı satıcı ile ilişkisi olmayan diğer

satıcılardan temin etme özgürlüğüne sahip değilse

Royalti ve lisans ücretlerinin gümrük beyanı aşağıdaki şekillerde yapılabilir;

(1) İthal eşyasının gümrük kıymetine dâhil edilmesi gereken royalti veya lisans ücretinin tutarı ithal anında belirli olması durumunda, söz konusu ücret ithal anında gümrük kıymetine dahil edilerek beyan edilir.

(2) İthal eşyasının gümrük kıymetine dâhil edilmesi gereken, ancak tutarı ithalattan sonra belli olacak royalti ve lisans ücretleri ile ilgili olarak, Gümrük Yönetmeliği'nin 53. maddesi çerçevesinde istisnai kıymetle beyanda bulunulabilir.

(3) Royalti veya lisans ücreti tutarının net veya brüt satış hasılatı veya kâr üzerinden hesaplanması gereken durumlarda, yükümlülerin talebi ve gümrük idaresinin uygun bulması şartıyla, ithal eşyasının gümrük kıymetine dahil edilecek royalti veya lisans ücreti, eşyanın FOB bedeli esas alınarak sözleşme gereği net veya brüt satış hasılatı veya kârına uygulanacak royalti oranına göre yapılacak uygun bir paylaştırma sonucunda hesaplanır.

Bu durumda, Gümrük Yönetmeliği'nin 53. maddesinin ikinci, üçüncü, dördüncü ve altıncı fıkralarına göre işlem yapılır. Tamamlayıcı beyan, royalti veya lisans ücreti ödemesinin tahakkuk ettiği ayı takip eden ayın yirmi altıncı gününü akşamına kadar verilir ve vergileri de aynı süre içinde ödenir.

(4) Royalti veya lisans ücreti ödemelerinin dönemsel olarak belirlendiği durumlarda, yükümlünün talep etmesi ve gümrük idaresinin izin vermesi şartıyla; royalti veya lisans ücretlerinin dönemsel olarak beyan edilmesi mümkündür.

Karadağ'ın Saklı Cenneti: Kotor Körfezi

Yaz bitti, kışa hazırlanıyoruz. Yılı kapatmadan önce son bir geziye ne dersiniz? Hem yakın hem de etkileyici bir minik gezi için bu sayımızda Kotor Körfezi'ni seçtik...

Eski Yugoslavya'yı oluşturan 6 ülkeden bir tanesi olan Karadağ yani Montenegro'nun nüfusu bir milyon bile değil. Bu nüfusun yarısını Karadağlılar, diğer yarısını ise Sırp'lar ve Hırvatlar oluşturuyor. AB üyesi değiller ama ülkede Euro kullanılıyor. Ülke halkının sahip olduğu doğal güzellikler, ellerinde birer hazine gibi. Bu hazineye Türklerin ulaşması ise çok kolay zira Karadağ'a gitmek için vizeye ihtiyaç yok.

Karadağ'ın önemli turistik bölgelerinden biri olan Kotor Körfezi, Adriyatik Denizi'nin -ve hatta Avrupa'nın- en büyük fiyordunun kenarına kurulmuş, 13.000 nüfuslu antik bir yerleşke.

Dar boğazlarla birbirine bağlayan dört koydan oluşan Kotor, doğal bir liman olma özelliğine sahip. Kıyıya dik olarak inen çevresindeki dağlar, Kotor'un ihtişamının

belki de asıl sebebi. Kotor, Boka Kotorska ve Bay of Kotor isimleriyle anılıyor.

UNESCO Dünya Kültür Listesi'ne girmeyi başarmış bu bölgede Stari Grad, Saat Kulesi, St. Triphon's Katedrali, St. Nicholas Kilisesi, St. Luke's ve St. Mary Kilisesi mutlaka görmeniz gereken yerler.

Körfezin tarihi M.Ö. 3. yüzyıla kadar uzanıyor. Dönemin büyük imparatorluğu Roma döneminden bu yana körfezin girişinde bulunan Hercegnovi, yıllar boyunca Osmanlı, İspanyol, Venedik, Rus, Fransız ve Avusturya işgali altında kalmış.

Kotor, Osmanlı İmparatorluğu zamanında iki kez Barbaros Hayrettin Paşa tarafından kuşatılmasına rağmen ele geçirilememiş. O zamanlardaki Osmanlı korkusunun yarattığı izlere şehirde hâlen rastlamak mümkün.

Şehirdeki en önemli yapılardan biri Kotor Kalesi ve kaleye çıkmak için 1350 basamağı çıkmayı göze almak gerekiyor. Ancak kaleden o manzarayı görmeden dönmek Kotor'u da görmemiş olmak gibi...

Kotor, balıkçılığın yoğun olarak gelir kaynağı olduğu bir bölge olsa da güzelliğiyle doğal olarak bir turizm cenneti hâline gelmiş. Türk vatandaşları ile arasında vize alışverişi de olmayınca Türk turist oranı da oldukça artmış. Akdeniz iklimine sahip bölgede yaz aylarında ortalama 25-30 derece olan sıcaklık, kış aylarında 5-10 derecelere düşüyor. Yani aslında sohbahar, kan ter içinde kalmadan bölgeyi ziyaret etmek için belki de en uygun zaman.

Her ne kadar birçok kaynakta konaklama bedellerinin makul olduğunu söylene de turistik sezonlarda Kotor'a gitmeden önce iyi bir araştırma ve önceden rezervasyon yaptırmak önemli. Bu araştırma yalnızca bedelle ilgili değil elbette. Zira bölge çok geniş olmadığı için plansız gidilmiş bir tatilde, otellerde oda bulamama ihtimali de var.

Hâlâ keşfetmemiş olanlar için gizli ve tarihi bir cennet olan Kotor Körfezi'ne ortalama 4 saatlik bir yolculukla ulaşmak mümkün. İstanbul'dan uçakla Podgorica'ya direkt seferle ulaşip ardından otobüsle Kotor'a varılabiliyor. Yolculuk listenize eklemenizde büyük fayda var...

